

Onderwerp:
 Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2015-2016

Forum Samenleving
 13 oktober 2014

Voorstel

1. Stel het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2015 – 2016 (bijlage 0) vast, alsmede de daarbij behorende bijlagen betreffende de WMO 2015, de Jeugdwet, het Passend Onderwijs en de Participatiewet, zoals opgenomen in bijlage 1. Met deze vaststelling worden de volgende uitgangspunten onderschreven:
  - 1.1 2015 wordt beschouwd als transitiejaar, de jaren 2016 en verder als transformatiejaar;
  - 1.2 de vier transities worden integraal in onderlinge samenhang benaderd waarbij inwoners erop kunnen rekenen dat hun situatie is bekeken vanuit meerdere leefgebieden; er wordt gewerkt volgens het principe 1 huishouden, 1 plan, 1 sociaal coach en inwoners zullen met een zo beperkt mogelijk aantal instanties van doen hebben;
  - 1.3 inwoners hebben en houden zoveel mogelijk zelf de regie wanneer sprake is van ondersteuning op één of meerdere levensterreinen. We gaan er vanuit dat inwoners “meedoen naar vermogen” en verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en hun naasten;
  - 1.4 ondersteuning vanuit de gemeente vindt plaats binnen de budgetten die door de rijksoverheid ter beschikking worden gesteld in het kader van de decentralisatie van rijkstaken;
2. Stel de verordening WMO 2015 (bijlage 3) vast en trek de Verordening voorzieningen Wmo gemeente Oudewater 2012 in per 1-1-2015;
3. Stel de verordening Jeugdhulp (bijlage 4) vast;
4. Stel de zienswijze vast ten aanzien van de verordeningen Participatiewet zoals opgesteld door het DB van Ferm Werk (bijlage 5), zoals verwoord onder argument 4
5. Kies met betrekking tot de uitvoering voor een integrale toegang tot het sociaal domein via Welzijn Oudewater, waarbij in meer complexe situaties ondersteuning wordt geboden door het sociaal stadsteam en de sociaal coach (bijlage 6);
6. Stel de uitgangspunten vast zoals aangegeven in de notitie Uitgangspunten Privacy Decentralisaties Oudewater (bijlage 7);

Raad
 30 oktober 2014

Portefeuillehouder:
 A.M. de Regt

voorstelnummer

7

Inleiding

Op 1 januari 2015 wordt een aantal taken van de rijksoverheid overgedragen aan de gemeenten. Die taken hebben betrekking op vrijwel het gehele sociaal domein. Het betreft:

1. Overheveling van onderdelen van de AWBZ naar de WMO (invoering WMO 2015);
2. Decentralisatie van taken met betrekking tot jeugdhulp (invoering Jeugdwet);
3. Invoering Wet Passend Onderwijs;
4. Wijziging van taken en regelgeving op het terrein van inkomensondersteuning en re-integratie van inwoners (invoering Participatiewet en aanpassing Wet Werk en Bijstand).

Deze omvangrijke veranderingen (transities) leiden in de jaren 2016 e.v. uiteindelijk tot een algehele transformatie van het sociaal domein. Er is sprake van een stelselwijziging met grote consequenties voor inwoners, maatschappelijke organisaties en (lokale) overheden. In onze gemeente wordt voortvarend gewerkt aan het in goede banen leiden van de veranderingen. Daarbij is vanaf het begin het uitgangspunt geweest dat de wijzigingen worden benaderd vanuit een integrale visie op samenleving, inwoners en ondersteuning. Via verschillende stappen is die visie verder ontwikkeld en uitgewerkt.

In februari 2014 heeft de raad de zogenaamde consultatieversie van het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2014 – 2016 vastgesteld.

Dit stuk is vervolgens besproken met inwoners, maatschappelijke organisaties en andere belangstellenden. Daarmee is invulling gegeven aan de wens het beleid tot stand te laten komen met een grote inbreng van betrokkenen.

De afgelopen periode heeft een aantal ambtelijke werkgroepen zich gebogen over de nadere uitwerking van de uitgangspunten zoals die staan verwoord in de consultatieversie. Over de werkgroepen en hun opdrachten is de raad eerder geïnformeerd. De aandachtgebieden hebben betrekking op concretisering van het beleid in bijvoorbeeld verordeningen en beleidsregels, het ontwikkelen van werkwijzen voor de uitvoering van het beleid en het ontwikkelen van instrumenten op het terrein van de bedrijfsvoering, zodat het mogelijk wordt om de inzet van middelen en effectiviteit daarvan te monitoren. De resultaten van de werkgroepen zoals verwoord in de bijlagen maken integraal onderdeel uit van het aan de raad voorgelegde besluit.

Bevoegdheid

De raad is bevoegd tot het stellen van beleidskaders, het vaststellen van verordeningen met betrekking tot de WMO en de Jeugdwet en is bevoegd een zienswijze uit te brengen ten aanzien van door het Dagelijks Bestuur van Ferm Werk opgestelde verordeningen met betrekking tot de Participatiewet.

Beoogd effect

Tijdige en adequate invoering van WMO, Jeugdwet, Participatiewet en Wet Passend Onderwijs. Dat wil zeggen dat vanaf 1 januari 2015 op een effectieve en efficiënte wijze invulling wordt gegeven aan de door de rijksoverheid gedecentraliseerde taken zodat inwoners de ondersteuning kunnen krijgen die zij nodig hebben.

Argumenten

1. Het vaststellen van het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2015 – 2016.

Bij het beleidsplan dat nu aan de raad wordt voorgelegd is door velen een bijdrage geleverd. Een eerdere versie is besproken met inwoners, maatschappelijke organisaties en formele adviesraden. Het college heeft de overtuiging met dit beleidsplan over een kader te beschikken waarmee de komende jaren nadere invulling kan worden gegeven aan de nieuwe gemeentelijke taken. De periode van beleidsontwikkeling is nog niet geheel achter de rug, maar de focus wordt met het vaststellen van dit beleidsplan wel verschoven naar de uitvoering.

Het kader laat zich als volgt samenvatten:

- Het einddoel is een ingrijpende transformatie van het sociaal domein. De vier afzonderlijke transities worden daarbij in onderlinge samenhang beschouwd. We hanteren een integrale aanpak. We kiezen er voor 2015 te beschouwen als het transitiejaar waarin gevolgen op de verschillende terreinen duidelijk worden en 2016 e.v. als transformatiejaren waarin de integrale benadering steeds meer gestalte krijgt. Dit hangt ook samen met het gegeven dat voor 2015 nog een aantal garanties gelden waardoor de veranderingen nog niet in volle omvang worden doorgevoerd;
- Inwoners zijn voor zover mogelijk zelf verantwoordelijk voor het organiseren van de ondersteuning. Indien professionele ondersteuning noodzakelijk is, gebeurt dit integraal met inzet van een sociaal coach zodat het aantal hulpverleners kan worden beperkt en de ondersteuning kan worden gerealiseerd op basis van één plan. Waar mogelijk wordt een beroep gedaan op het sociaal netwerk rondom de inwoner. We gaan er vanuit dat Oudewater zich kenmerkt door een grote bereidheid onder de inwoners om verantwoordelijkheid te dragen voor medeburgers en de samenleving als geheel;

- De rijksoverheid stelt in het kader van de decentralisatie budgetten ter beschikking. In principe zijn deze budgetten niet geormerkt ten behoeve van het sociaal domein. Wij kiezen er voor het uitgangspunt te hanteren dat uitvoering van deze taken moet plaatsvinden binnen de budgetten die de rijksoverheid ter beschikking stellen.
2. *Het vaststellen van de verordening WMO 2015 (bijlage 3) en het intrekken van de verordening Wmo gemeente Oudewater per 1-1-2015.*
Zie onder 3.

3. *Het vaststellen van de verordening Jeugdhulp (bijlage 4).*
De verordening Jeugdhulp 2015 en ook de verordeningen Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 worden ter vaststelling voorgelegd omdat gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk worden voor ondersteuning aan meer inwoners. De jeugdhulp is geheel nieuw voor gemeenten; wat betreft de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gaat het om een uitbreiding van taken. De verordeningen moeten (wettelijk bepaald) voor 1 november 2014 worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Verordening Jeugdhulp 2015

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen.

Verordening Wmo 2015

Deze verordening geeft uitvoering aan de Wmo 2015. Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële transitie naar gemeenten van een aantal taken uit de AWBZ zoals begeleid wonen en dagbesteding. Deze taken worden toegevoegd aan het huidige takenpakket Wmo 2007.

Opzet en inhoud beide verordeningen

De verordeningen zijn, waar mogelijk, op elkaar afgestemd qua opzet, begrippen en uitwerkingen. Ten behoeve van een goede opbouw, inhoud en handreiking voor de integrale (uitvoerings-)praktijk is voor beide verordeningen eenzelfde werkwijze gehanteerd. Die houdt het volgende in:

- Aparte verordeningen voor Jeugdhulp en Wmo
Volgens VNG-advies zijn voor Jeugdhulp en Wmo twee aparte verordeningen opgesteld. Reden hiervoor is – zowel voor de gemeente als de inwoners- de complexiteit van de (veelal nieuwe) materie, en de verschillen qua inhoud, sturing, en planning van het wetgevingsproces. Eén verordening kan op termijn mogelijk zijn, dit is afhankelijk van de ervaringen die we vanaf 2015 gaan opdoen.
- De verordeningen zijn gebaseerd op de voorbeeldverordeningen van de VNG
De verordeningen zijn gebaseerd op de voorbeeld verordeningen van de VNG. Die zijn ontwikkeld in goed overleg met gemeenten en cliëntenorganisaties. Voor jeugdhulp is het voorbeeld definitief; voor de Wmo heeft de VNG een voorlopige versie gemaakt gezien de late besluitvorming in de Eerste Kamer (8 juli 2014). Daarom is voor de verordening Wmo 2015 ook extern juridisch advies ingewonnen.
- Verordeningen: de gemeenteraad bepaalt de hoofdlijnen en delegeert overige regelgeving
Volgens VNG-advies is gekozen voor de variant waarbij de gemeenteraad op de hoofdlijnen de regels bepaalt en het vaststellen van nadere regels delegeert aan het college. De raad heeft zo invloed en controle op de belangrijkste kaders, die aan inwoners een bestendige handswijze bieden, terwijl het college nadere regels stelt en - waar nodig- bijstelt bijvoorbeeld vanwege voortschrijdende inzichten.

- Regels over het proces en rechten/plichten inwoners zijn ook in de verordeningen opgenomen

In de verordeningen zijn wettelijke bepalingen overgenomen over procedures en rechten en plichten van inwoners. Dit is niet verplicht doch is wel gedaan op advies van cliëntenorganisaties aan de VNG om zo een meer volledig beeld te schetsen van het nieuwe proces (melding, gesprek, aanvraag) en de rechten en plichten van de cliënt. Een cliënt kijkt eerder in de verordening dan de wet, is de idee.

4. *Het vaststellen van een zienswijze ten aanzien van de verordeningen Participatiewet zoals opgesteld door het DB van Ferm Werk (bijlage 5).*

Met het besluit tot de oprichting van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk heeft de raad zijn verordende bevoegdheid overgedragen aan het algemeen bestuur van Ferm Werk. Voordat het AB van Ferm Werk de verordeningen vaststelt, worden deze voor een zienswijze voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten. Dit gebeurt in Oudewater gelijktijdig met de besluitvorming over de verordeningen met betrekking tot de WMO 2015 en de Jeugdwet.

Voorgesteld wordt om de volgende zienswijze vast te stellen.

De verordeningen Participatiewet zijn opgesteld overeenkomstig de uitgangspunten zoals verwoord in de bijlage bij het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein. Ze zijn gebaseerd op modelverordeningen opgesteld door VNG. Vanwege het belang van rechtsgelijkheid en uitvoerbaarheid zijn de voorgestelde verordeningen uniform voor de vier in Ferm Werk deelnemende gemeenten. Dat lag ook voor de hand. Enerzijds geeft de wetgeving op het terrein van de inkomensondersteuning betrekkelijk weinig ruimte voor lokaal beleid, anderzijds zijn de (model)verordeningen met betrekking tot re-integratie zodanig opgesteld dat ruimte bestaat voor lokale accenten. Naar de mening van het college wordt aan Oudewaterse aandachtspunten en opvattingen voldoende recht gedaan.

5. *Te kiezen voor een integrale toegang tot het sociaal domein via Welzijn Oudewater, waarbij in meer complexe situaties ondersteuning wordt geboden door het sociaal stadsteam en de sociaal coach.*

Het stadsteam zijn de ogen en de oren van de uitvoeringsorganisatie, in de zin dat het team een signalerende functie en preventieve functie heeft. Interventie door het team heeft de functie dat voorkomen wordt dat inwoners een beroep moeten doen op specialistische 2^e lijns ondersteuning en dat volstaan kan worden met ondersteuning vanuit het sociaal netwerk en/of met een lichtere vorm van professionele ondersteuning. Er is voor gekozen de integrale toegang te beleggen bij Welzijn Oudewater omdat deze organisatie midden in de Oudewaterse samenleving staat; dicht bij onze inwoners. Door te toegang op deze wijze te organiseren kiezen we voor een infrastructuur die past bij de Oudewaterse schaal.

6. *Het vaststellen van de uitgangspunten zoals aangegeven in de notitie Uitgangspunten Privacy Oudewater (bijlage 7).*

Decentralisatie van taken en met name de integrale toegang tot ondersteuning brengt met zich mee dat (zeker bij huishoudens waarin sprake is van een meervoudige problematiek) relevante gegevens moeten kunnen worden opgeslagen en gedeeld. Die constatering brengt met zich mee dat scherp moet worden nagedacht over de wijze waarop de privacy van inwoners wordt gewaarborgd. In de genoemde bijlage staat verwoord dat de inwoner eigenaar is van zijn of haar eigen dossier en overeenkomstig ook bepaalt met wie welke gegevens worden gedeeld.

Kanttekeningen

Bij dit voorstel is tevens een aantal documenten voor uw raad ter inzage gelegd die deel uitmaken van het voorbereidings- en beleidsvormingsproces. Dit betreft:

1. de adviezen van de adviesraden en de wijze waarop deze adviezen (en overige reacties van inwoners en maatschappelijke organisaties) zijn verwerkt in het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2015-2016 (bijlage 2)
In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de adviezen en van de wijze waarop deze in het Integrale Beleidsplan zijn verwerkt.
2. De te realiseren inhoudelijke doelen, zoals opgenomen in het schema Doelenboom (bijlage 8). De 'doelenboom' moet worden beschouwd als een levend document. De in de praktijk opgedane ervaringen zullen leiden tot bijstelling en aanscherping van de doelen en de wijze waarop de realisatie daarvan gemonitord kan worden.
3. De risicoanalyse (bijlage 9): hiervoor geldt hetzelfde als voor de doelenboom. Het is een document dat wordt aangepast naar aanleiding van de praktijkervaringen.

Financiële toelichting

Met de transities wordt een aantal rijksbudgetten overgeheveld naar de gemeente. Zoals bekend gaat dat gepaard met bezuinigingen en worden de budgetten ontschot. Dat vergroot de beleidsvrijheid van gemeenten bij het inzetten van middelen. De integrale benadering die Oudewater hanteert leidt ook tot een integrale begroting. Deze maakt deel uit van de programmabegroting 2015 uitgangspunt hierbij is dat de decentralisaties Sociaal Domein budgettair neutraal zijn.

Uitvoering

Zie bijgevoegde documenten

Samenwerking

Uitvoering vindt ten dele plaats in samenwerking met andere gemeenten in de regio. Dat geldt in het bijzonder voor de jeugdhulp en – voor zover het de uitvoering van de Participatiewet betreft – binnen het verband van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk. Korthedshalve wordt naar de betreffende bijlagen verwezen.

Subsidiemogelijkheden, Duurzaam inkopen, Integraliteit

Niet van toepassing.

Achterliggende stukken

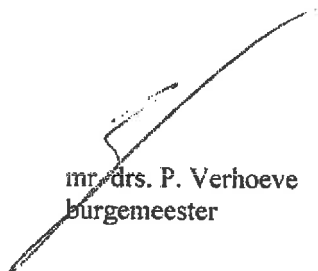
0. Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2015 – 2016 (14i.03788)
1. Bijlagen betreffende vier transities bij Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2015 – 2016
2. Bijlage betreffende advisering adviesraden, maatschappelijke organisaties en inwoners
3. Verordening WMO 2015 met toelichting
4. Verordening Jeugdhulp met toelichting
5. Verordeningen Participatiewet met toelichting
6. Notitie Integrale toegang
7. Notitie Uitgangspunten Privacy Decentralisaties Oudewater
8. Doelenboom
9. Risicoanalyse

Communicatie

- folder/brochure
- Website

Burgemeester en wethouders

 mr. P.E. Holtrigter
 secretaris

 mr. drs. P. Verhoeve
 burgemeester

Door de Raad is op 30 oktober 2014 met algemene stemmen/~~in meerderheid~~ besloten:

1. Het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2015 – 2016 (bijlage 0) vast te stellen, alsmede de daarbij behorende bijlagen betreffende de WMO 2015, de Jeugdwet, het Passend Onderwijs en de Participatiewet, zoals opgenomen in bijlage 1. Met deze vaststelling worden de volgende uitgangspunten onderschreven:
  - 1.1 2015 wordt beschouwd als transitiejaar, de jaren 2016 en verder als transitiejaar;
  - 1.2 de vier transities worden integraal in onderlinge samenhang benaderd waarbij inwoners erop kunnen rekenen dat hun situatie is bekeken vanuit meerdere leefgebieden; er wordt gewerkt volgens het principe 1 huishouden, 1 plan, 1 sociaal coach en inwoners zullen met een zo beperkt mogelijk aantal instanties van doen hebben;
  - 1.3 inwoners hebben en houden zoveel mogelijk zelf de regie wanneer sprake is van ondersteuning op één of meerdere levensterreinen. We gaan er vanuit dat inwoners “meedoen naar vermogen” en verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en hun naasten;
  - 1.4 ondersteuning vanuit de gemeente vindt plaats binnen de budgetten die door de rijksoverheid ter beschikking worden gesteld in het kader van de decentralisatie van rijkstaken
2. De verordening WMO 2015 (bijlage 3) vast te stellen en de Verordening voorzieningen Wmo gemeente Oudewater 2012 in te trekken per 1-1-2015;
3. De verordening Jeugdhulp (bijlage 4) vast te stellen;
4. De zienswijze vast te stellen ten aanzien van de verordeningen Participatiewet zoals opgesteld door het DB van Ferm Werk (bijlage 5), zoals verwoord onder argument 4 van het aan dit besluit ten grondslag liggende raadsvoorstel;
5. Met betrekking tot de uitvoering te kiezen voor een integrale toegang tot het sociaal domein via Welzijn Oudewater, waarbij in meer complexe situaties ondersteuning wordt geboden door het sociaal stadsteam en de sociaal coach (bijlage 6);
6. De uitgangspunten vast te stellen zoals aangegeven in de notitie Uitgangspunten Privacy Decentralisaties Oudewater (bijlage 7);

De griffier,

 mr. R.P.A. van Aalst

De voorzitter,

 mr. drs. P. Verhoeve